

Egészségi állapot újszülött- és csecsemőkorban

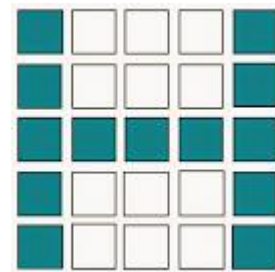
Velkey György

Magyar Gyermekorvosok
Társasága

MRE Bethesda
Gyermekkórház

Magyar
Kórházszövetség

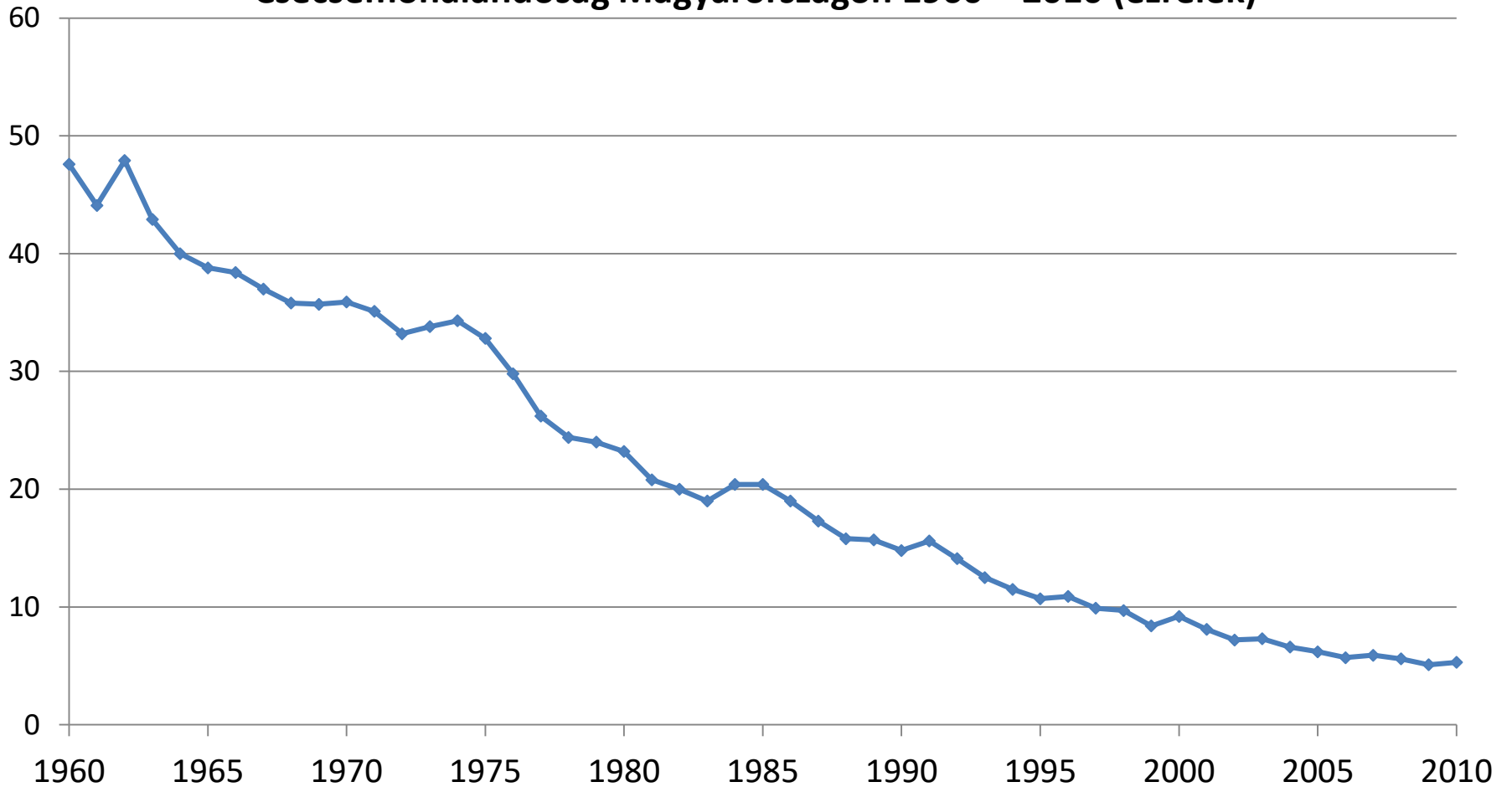
Témák

Csecsemőhalandóság kérdése

Koragyermekkor jelentősége

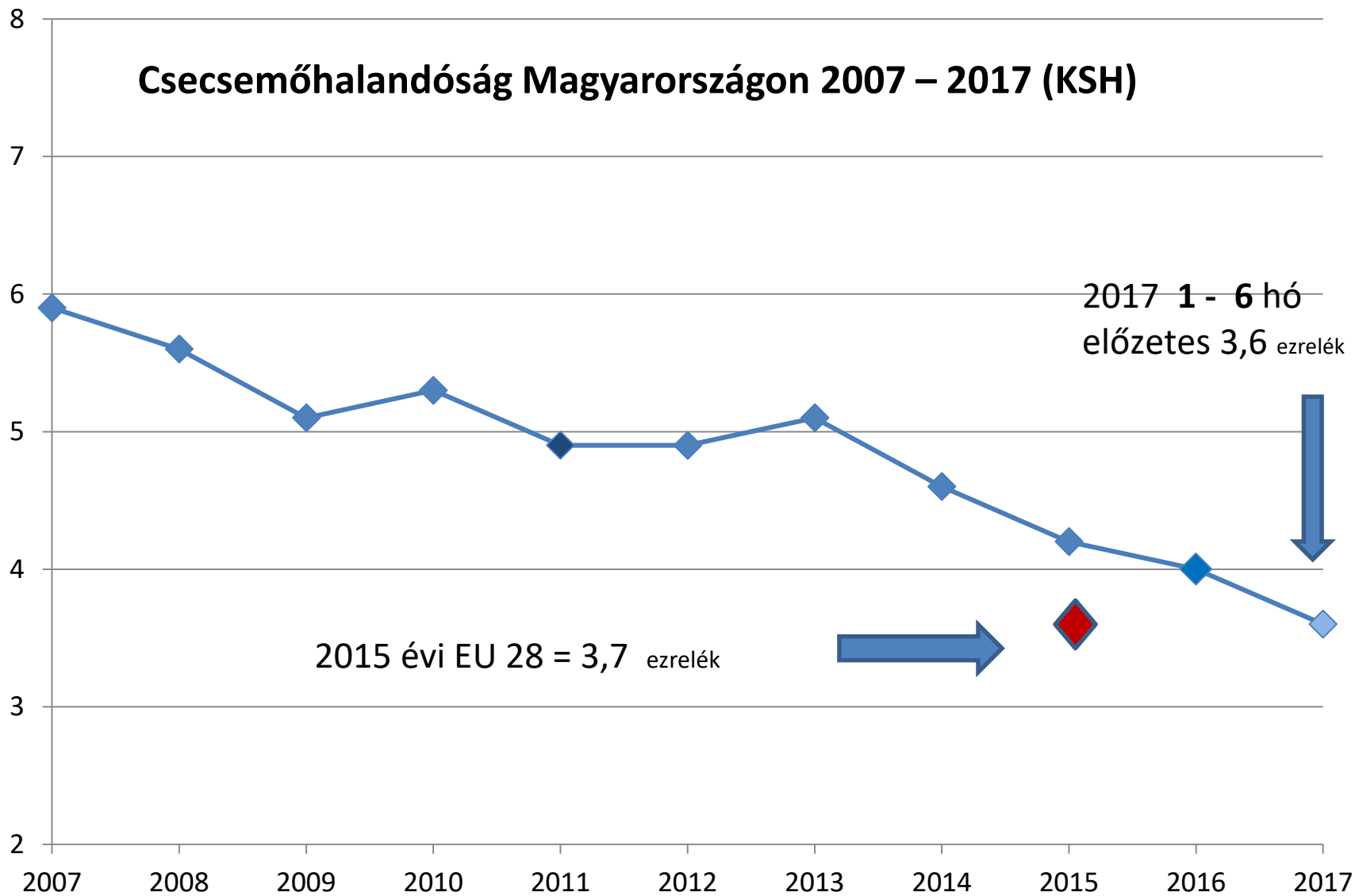
Ellátórendszer helyzete

Csecsemőhalandóság Magyarországon 1960 – 2010 (ezrelék)

Dr. Szabó Miklós MPT elnök (SE I. Gyermekklinika) ábrája

ezrelék

Témák

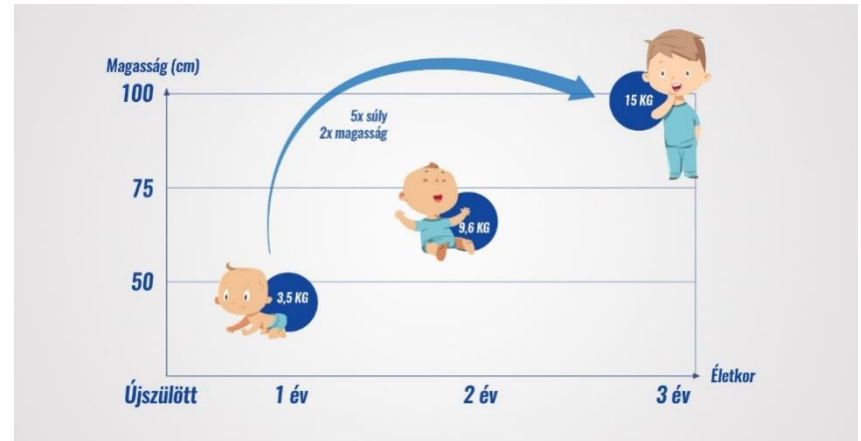
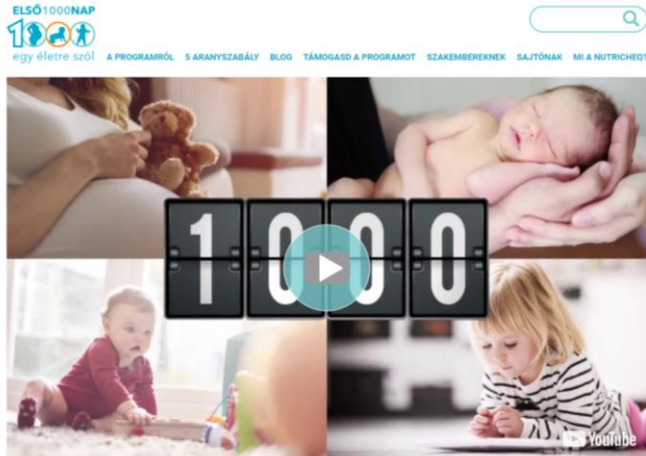
Csecsemőhalandóság kérdése

Koragyermekkor jelentősége

Ellátórendszer helyzete

Első 1000 nap

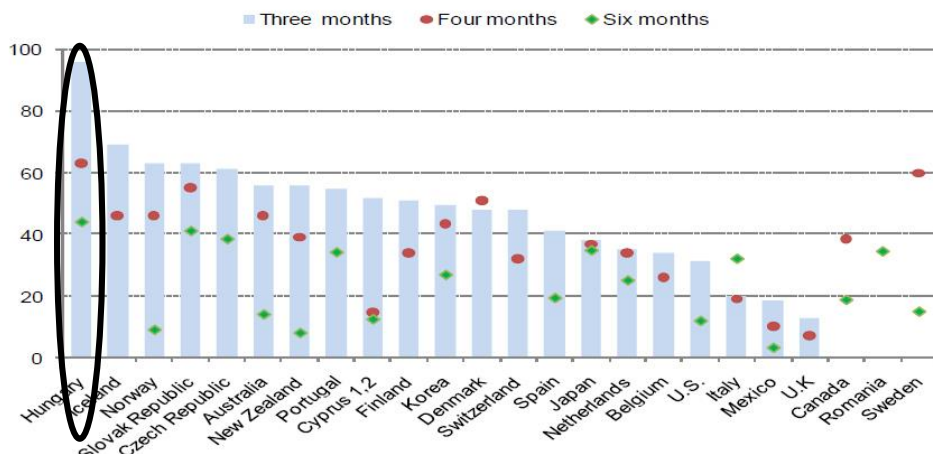
Az első 1000 nap a fogantatástól a gyermek 3 éves koráig tartó, kiemelkedően fontos időszak, mert ekkor a gyermekek egész életüket meghatározó **bio-pszicho-szociális fejlődésen** mennek keresztül. Ezen időszak környezeti hatásai, azon belül is a **táplálás**, óriási szerepet játszanak számos felnőttkori népbetegség – pl. az elhízás, a diabétesz, a szív- és érrendszeri megbetegedések – megelőzésében.

Társadalmi tájékoztató kampány

Öt arany szabály:

1. Nem génjeinkben hordozzuk a végzetünket.
2. A baba fejlődése függ az anya étrendjétől is.
3. A baba legjobb tápláléka az **anyatej**.
4. A hozzátáplálás nem verseny.
5. 1 éves kor felett sem mini felnőtt.

Chart CO1.5.B: Proportion of children who were exclusively breastfed at 3, 4 and 6 months, around 2005

Source: National surveys (see section on data and comparability issues).

Notes: Data refer to 2000 for Iceland; 2001 for Denmark and Greece; 2003 for Canada, France and Portugal; 2004 for Australia; 2006 for Cyprus, Mexico, Norway, Spain and Sweden; 2007 for Belgium, Czech Republic, Hungary, Malta, New Zealand, Slovak Republic and Slovenia US. 1) and 2) see notes 1) and 2) to Chart CO1.5.A

Fő szakmai
prioritás:
Szoptatás
támogatása

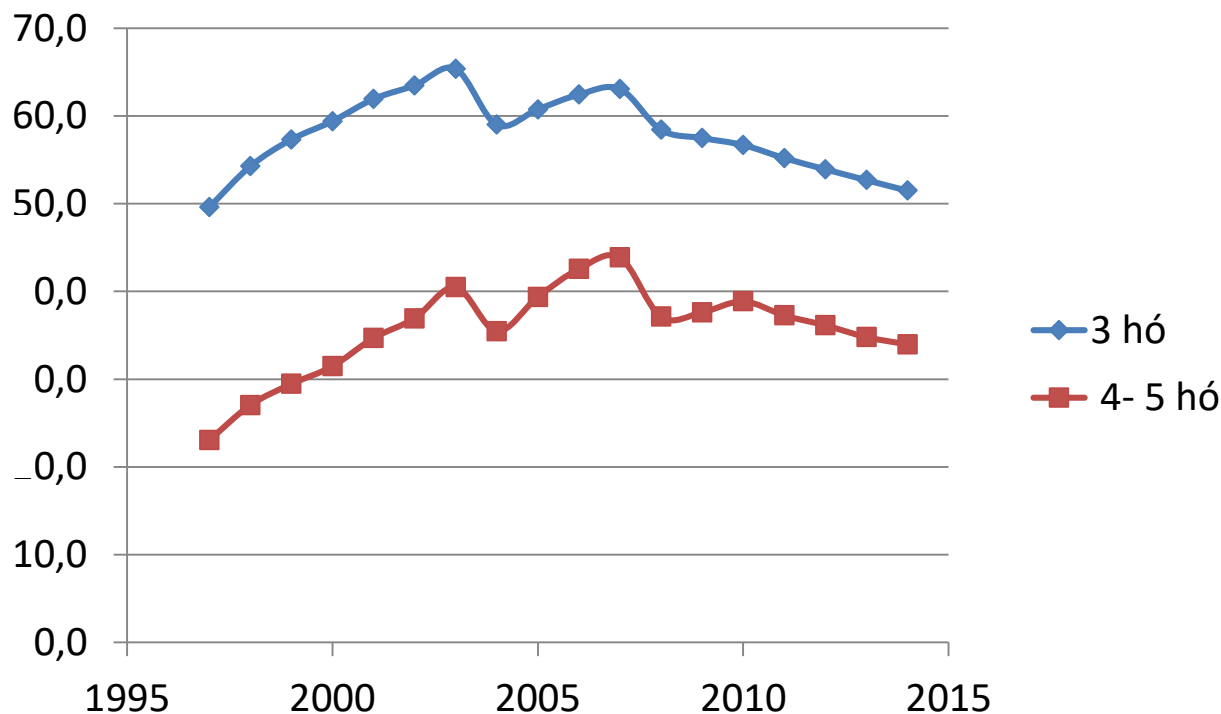
Eszközök:

Egészségértés

- társadalmi kommunikáció

Egységes szakmai figyelemfelhívás

- MPT, MGYT, MAVÉ, SzTNB, HGyE
- EMMI támogatás

Koragyermekkori program (TÁMOP 6.1.4) (2012-2015)

Minden 0-7 éves korú gyermek fejlődésének megfigyelése és támogatása

- a gyermekek fejlődésének *nyomon követésével*,
- a fejlődési rizikó tényezők *feltárásával*,
- az eltérő fejlődést mutató gyermekek *kiszűrésével az alapellátásban*.

Egységes, korszerű ismeretek és módszerek kidolgozása és átadása

VÉDŐNŐ

HÁZI/GYERMEK-ORVOS

SZÜLŐ

- világszinten kuriózum, hogy **országosan** bevezetünk egy **szülői megfigyelésen alapuló kérdőívet**
- **szülő edukáció, esély kiegyenlítés**
- **védőnői munka fejlesztése**: új eszköz, modern szemlélet
- **orvosszakmai irányelvek, tankönyvek, tananyagok** fejlesztése
- **orvosképző és védőnő tanszékek** közötti egyeztetések
- **3.000 védőnő és 500 orvos képzése** kiscsoportban (200.000 tanóra!)
- védőnők mentálhigiénés támogatása (**szupervízió**)
- **Védőnői Módszertani Osztály** létrehozása

A koragyermekkor csodája

Az emberi fejlődés kitüntetett periódusa

- **Az idegrendszer** fejlődésének legdinamikusabb, leginkább alakítható, egyben legsérülékenyebb időszaka (szenzitív periódus) ,
- **A személyiség** alapmintázatának kialakulása,
- **A kötődési kapcsolatok** (érzelmi-szociális fejlődés, világ megismerése iránti kedv) megalapozása,
- Környezeti tapasztalatok, érzelmi jóllét, szociális kompetencia : erős alap a **kognitív képességek** kibontakoztatásához, a **viselkedés fejlődéséhez és alkalmazkodóképesség** kialakulásához.

“**KOMPETENS CSECSEMŐ**”: függetlenül, differenciáltan, aktívan alakítja környezetét és kapcsolatait

Egészségünk, érzelmi és szociális jóllétünk, az életben elért sikerek gyökerei.

Gyermek-serdülő-felnőttkori problémák, patológiák gyökere itt van!

Intenzív szakmaközi együttműködés!

Szülő- csecsemő interakció

Regulációs zavarok

- mindennapi gondozási szituációk, interakciók jelentősége,
  - a fejlődés menete számos tényező kölcsönhatásától függ; rizikó-és védőfaktorok!
  - a gondozó személyek készsége, hogy észleljék, elfogadják a gyermek tulajdonságait, és jelzéseikre időben, a gyermek életkorának és a helyzetnek megfelelően reagáljanak (szenzitivitás),
  - “Miért?” - ha nincs válasz, családi krízishelyzet alakulhat ki .
  - nehéz a **szülőkkel közösen** az érzelmi-fizikai hogylétüket, viselkedésüket szabályozni (fokozatos érés!)
- csecsemők 5-10 %-ánál,
  - 1. évben : excesszív sírás, nyugtalanság, alvászavarok, táplálkozási, gyarapodási zavarok,
  - 2.évben:dac, szeparációs szorongás, dührohamok, agresszivitás, testvérféltékenység, ürítési zavarok,
  - bizonytalan kötődés rizikója emelkedik,
  - későbbi pszichogén betegségek előfutárai (“legkorábbi **pszichoszomatikus betegségek**”).

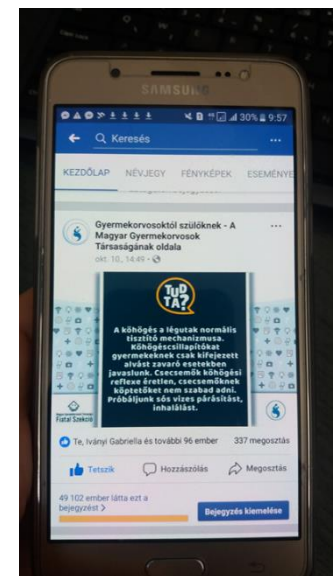
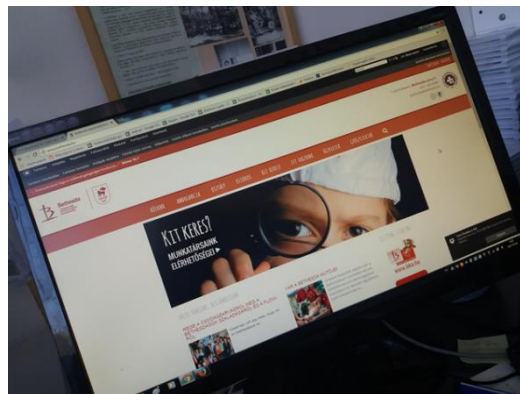
Egészségértés fejlesztése kisgyermekes szülők körében

Megfelelő tartalom

- Szakmailag megbízható
- Rövid, informatív, edukatív

Megfelelő csatornák

- Közösségi média felületei – szülőcsoportok, hiteles tájékoztató oldala
- Szülőknek szóló print magazinok

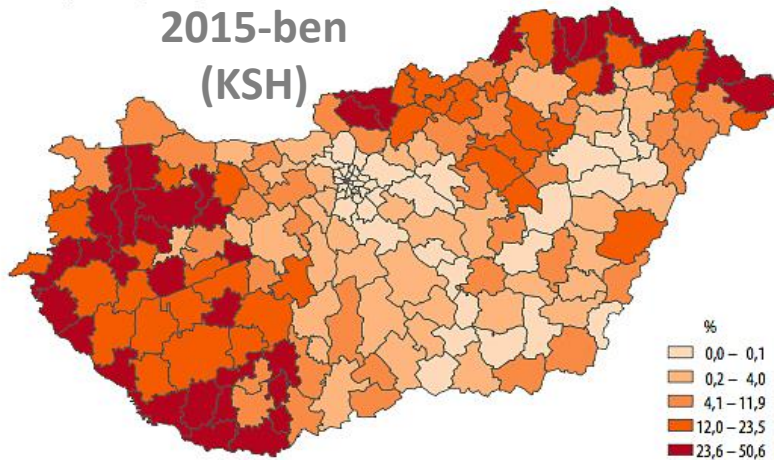
Témák

Csecsemőhalandóság kérdése
Koragyermekkor jelentősége
Ellátórendszer helyzete

Háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátást helyben igénybe venni nem tudók aránya

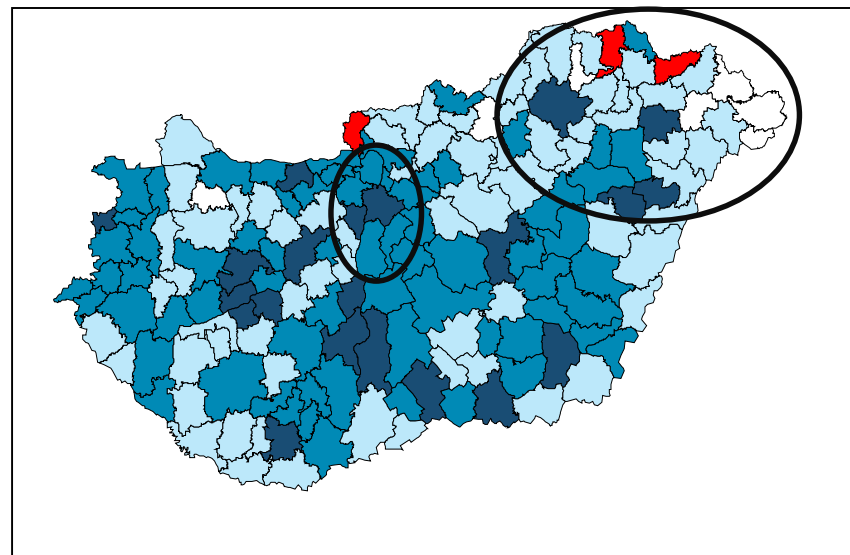
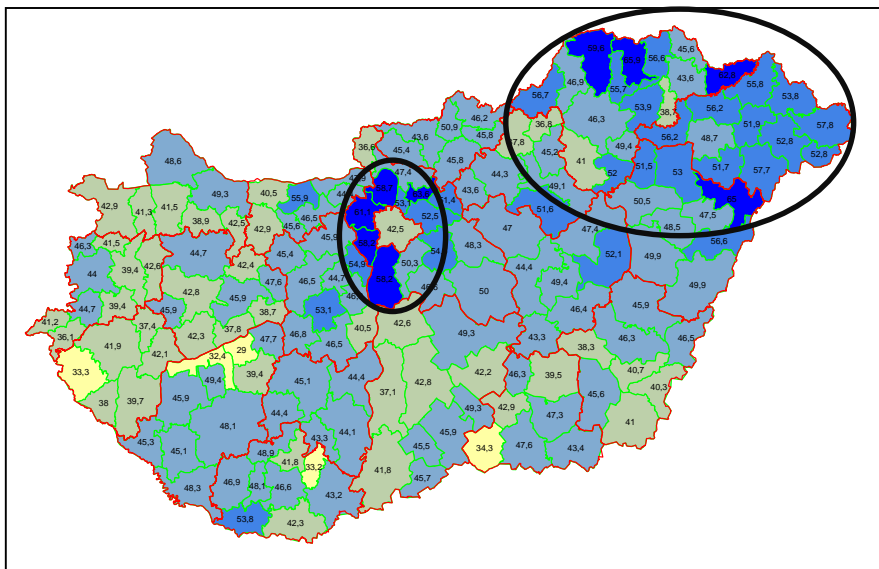
2015-ben
(KSH)

Alapellátás:

- házi gyermekorvosok,
- vegyes praxisú családorvosok

Négy évnél fiatalabb gyermekek és házi gyermekorvosok területi megosztása Magyarországon

Stefánia Szövetség
1915

Zöldkeresztes Védőnői
Szolgálat, 1927

Magyar Királyi Állami
Ápolónő
és Védőnőképző Intézet

Magyar Védőnői Szolgálat
2012-től

Védőnői ellátás

A védőnői gondozás alapja a **családgondozás**, melybe az egy életközösséget alkotók köre tartozik

A gondozás folyamán az **életciklusoknak és az egészségi állapotnak megfelelően** változik a gondozás intenzitása és módszere is

Családgondozás

- **Nővédelem**
- **Gyermekgondozás**
- **Egyéb családtagok gondozása**

A gyermekegészségügyi alrendszer

Önálló szakterületek:

Csecsemő- és gyermekgyógyászat

Gyermekebészet

Gyermekepszichiátria

Neonatólógia

Gyermeckardiológia

Gyermekepileptológia

Gyermekegyesítőgyógyászat

Gyermekegyesítőgyógyászat

Gyermekegyesítőgyógyászat

Gyermekegyesítőgyógyászat

Gyermekegyesítőgyógyászat

Gyermekegyesítőgyógyászat

Gyermekegyesítőgyógyászat

Jelenleg nem befogadott, de létező, fontos
szakterületek

Gyermekegyesítőgyógyászat

Gyermekegyesítőgyógyászat

Gyermekegyesítőgyógyászat

Gyermekegyesítőgyógyászat

Hosszú távú gyermekegészségügyi tervezés szükséges!

1924-1943

Államtitkár:
Johan Béla

1973-1989

Egészségügyi Minisztérium, Anya-
Gyermek- és Ifjúságvédelmi
Főosztály

Dr. Óry Imre,
főosztályvezető

1990-2017

Miniszterek, államtitkárok (17):

Surján László,
Kovács Pál,
Szabó György,
Kökény Mihály,
Gógl Árpád,
Mikola István,
Csehák Judit,
Kökény Mihály,
Rácz Jenő,
Molnár Lajos,
Horváth Ágnes,
Székely Tamás
Réthelyi Miklós, Szócska Miklós
Balog Zoltán, Zombor Gábor
Ónodi-Szűcs Zoltán

Szakmai erőforrások

Szakmai Kollégium

- Csecsemő- és gyermekgyógyászati tagozat és tanács
- Neonatológiai tagozat és tanács
- Gyermeksebészeti tagozat és tanács
- Gyermekpszichiátriai tagozat és tanács
- Gyermek alapellátási tagozat és tanács
- Védőnői tagozat és tanács

Szakmai társaságok

- Magyar Gyermekorvosok Társasága
- Magyar Perinatológiai Társaság
- Házi Gyermekorvosok Egyesülete
- Magyar Védőnők Egyesülete
- ...

**korábbi Országos Gyermekegészségügyi Intézet
Szülőcsoportok, közösségi média szerveződések**

Köszönöm a figyelmet!

Köszönetnyilvánítás

Bese Nóra

Csordás Ágnes

Dr. Fogarasi András

Gitidisz Krisztina

Dr. Imre László

Kereki Judit

Ódor Andrea

Dr. Pászthy Bea

Dr. Póta György

Rideg Gyula

Dr. Szabó Miklós

Dr. Szabolcs Andrea

Dr. Szalkay Krisztina

Dr. Várady Erzsébet

Dr. Zilahy Mónika